

Сирцева С.В.
*Канд. екон. наук, доцент кафедри обліку і оподаткування,
Миколаївський національний аграрний університет,
м. Миколаїв, Україна
syrtseva@ukr.net*

ОБЛІКОВА ПОЛІТИКА ТА ПОРЯДОК ОРГАНІЗАЦІЇ ОБЛІКУ БЮДЖЕТНОЇ УСТАНОВИ

Розглянуто питання побудови облікової політики та порядку організації обліку бюджетної установи. Висвітлено основні варіанти організації бухгалтерського обліку розпорядником бюджетних коштів. Рекомендовано варіант організації бухгалтерського

обліку бюджетної установи шляхом розробки двох окремих документів – Положення про облікову політику та Порядок організації бухгалтерського обліку і фінансової звітності бюджетної установи.

Ключові слова: облікова політика, бюджетна установа, організація обліку, методи оцінки.

Всі, без виключення, бюджетні установи повинні вести бухгалтерський облік і складати бухгалтерську звітність на підставі принципів і методів обліку, зафіксованих в обліковій політиці.

Облікова політика - сукупність принципів, методів і процедур, що використовуються підприємством для складання та подання фінансової звітності [1].

Для правильного ведення бухгалтерського обліку, забезпечення відображення всіх проведених фінансово-господарських операцій, розпорядник бюджетних коштів повинен керуватись обліковою політикою підприємства, формування якої передбачене Методичними рекомендаціями щодо облікової політики бюджетних установ сфери управління Міністерства соціальної політики України від 18.03.2015 р. № 299 [2] та НП(С)БО 125 «Зміни облікових оцінок та виправлення помилок» [3].

Облікова політика є елементом системи бухгалтерського обліку бюджетної установи. Тому організація бухгалтерського обліку розпорядником бюджетних коштів полягає в розробці таких двох основних документів:

- 1) положення про облікову політику бюджетної установи;
- 2) порядок організації бухгалтерського обліку і фінансової звітності бюджетної установи.

На практиці зустрічаються два варіанти складання цих двох основних документів:

1. Положення про облікову політику та порядок організації бухгалтерського обліку затверджено окремими розпорядчими документами.
2. Положення про облікову політику та порядок організації бухгалтерського обліку - це один документ.

На практиці найбільш оптимальним є перший варіант, коли положення

про облікову політику є окремим документом.

Справа в тому, що порядок організації бухгалтерського обліку – більш гнучкий документ і не потребує погоджень (наприклад, затвердити новий графік документообігу або запровадити використання програмного забезпечення, щоб оптимізувати роботу бухгалтерії, установа вправі самостійно і в будь-який час). Тоді, як облікова політика більш регламентована і обов'язково має бути погоджена з розпорядником бюджетних коштів вищого рівня [4].

Ще одним аргументом даної позиції є те, що Закон України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні», НП(С)БО 125 «Зміни облікових оцінок та виправлення помилок» та Методичні рекомендації щодо облікової політики бюджетних установ сфери управління Міністерства соціальної політики України не містять жодних положень про те, що до розпорядчого документа про облікову політику має включатися і порядок організації бухгалтерського обліку.

Щоб бюджетна установа могла розпочати ведення бухгалтерського обліку, передусім керівник повинен створити бухгалтерську службу відповідно до структури, визначеної штатним розписом бюджетної установи, організувати роботу всіх структурних підрозділів і комісій так, щоб бухгалтерська служба мала можливість повноцінно здійснювати свою діяльність.

Положення про організацію бухгалтерського обліку є розпорядчим документом бюджетної установи, який визначає порядок організації і ведення бухгалтерського обліку, ґрунтовані на вимогах НП(С)БО й інших нормативно-правових актів з питань бухгалтерського обліку в державному секторі.

Зміст цього наказу визначається як вимогами загального законодавства, так і вимогами, встановленими внутрішніми актами, а також особливостями (специфікою) діяльності конкретної бюджетної установи.

Обов'язковість наявності положення про облікову політику визначена п. 4 розд. 1 НП(С)БО 125, згідно з яким облікова політика суб'єкта

державного сектору визначається розпорядчим документом, у якому мають бути встановлені методи оцінки, обліку, процедури, які повинні застосовувати суб'єкт державного сектору і за якими нормативно-правовими актами з ведення бухгалтерського обліку передбачено більше ніж один варіант.

Готує проект положення головний бухгалтер (начальник фінансово-економічної служби), оскільки саме на нього покладається обов'язок розробки пропозицій щодо визначення облікової політики. Але до підготовки потрібно: вивчити НП(С)БО; вивчити розпорядчі документи головного розпорядника бюджетних коштів; визначити об'єкти обліку бюджетної установи, за якими немає рішення розпорядчого органу стосовно облікових оцінок і за якими установа може провести вибір оцінки відповідно до своєї специфіки; подати керівникові проект наказу на розгляд і затвердження.

Формуючи цей документ, необхідно пам'ятати, що межах головного розпорядника бюджетних коштів мають застосовуватися єдині підходи до облікової політики. Тому затверджений керівником установи положення про облікову політику підприємства має бути погоджений з установою вищого рівня за відомчим підпорядкуванням і лише після цього він має використовуватися у поточній діяльності.

Для забезпечення принципу послідовності установи мають застосовувати постійно облікову політику, із року в рік, однак у виняткових випадках можна вносити зміни.

Відповідно до НП(С)БО 125 такими випадками є:

- зміна методології бухгалтерського обліку та фінансової звітності;
- обґрунтування більш достовірного відображення подій у бухгалтерському обліку і фінансовій звітності.

Таким чином, визначена методика побудови облікової політики та її дотримання дозволить належним чином вести бухгалтерський облік, досягати основної мети - контроль за збереженням державного майна та цільовим використанням бюджетних коштів, надавати якісно складену фінансову та статистичну звітність.

Список використаних джерел:

1. Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні [Електронний ресурс] : закон України від 16.07.1999 р. № 996-XIV / Верховна Рада України. – Режим доступу : <http://zakon1.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi?nreg>.
2. Про затвердження Методичних рекомендацій щодо облікової політики бюджетних установ сфери управління Міністерства соціальної політики України [Електронний ресурс] : Наказ Міністерства соціальної політики України від 18.03.2015 р. № 299. – Режим доступу : <http://law.dt-kt.com/nakaz-ministerstva-sotsialnoyi-polityky-ukrayiny-pro-zatverdzhennya-metodychnyh-rekomendatsij-shhodo-oblikovoyi-polityky-byudzhethnyh-ustanov-sfery-upravlinnya-ministerstva-sotsialnoyi-polityky-ukrayin/>.
3. Про затвердження національного положення (стандарту) бухгалтерського обліку в державному секторі 125 «Зміни облікових оцінок та виправлення помилок» [Електронний ресурс] : Наказ Міністерства фінансів України від 24.12.2010, № 1629. – Режим доступу : <https://www.buh24.com.ua/natsionalne-polozhennya-standart-buhgalterskogo-obliku-v-derzhavnomu-sektori-125-zmini-oblikovih-otsinok-ta-vipravlennya-pomilok/>.
4. Крута Л. Облікова політика: узгоджуємо внутрішні правила і нову нормативку / Л. Крута, М. Вашук // Бухгалтерія: бюджет. – 2017. – № 11(159). – С.15-20.

S. Syrtseva. The accounting policy and organization of accounting budgetary institutions.

Summary

Discusses the construction of the accounting policy and organization of accounting of budgetary institutions. The basic options of accounting organization budget funds. It is recommended that the organization of accounting of budgetary institutions by developing two separate documents – the Regulation on the accounting policy and Procedure for organization of accounting and financial reporting budget companies.

Key words: accounting policy, budget organization, organization of records, evaluation methods.

СЕКЦІЯ 3

АКТУАЛІЗАЦІЯ ТЕОРІЇ ТА ПРАКТИКИ ОПОДАТКУВАННЯ: ІНТЕГРАЦІЯ УКРАЇНСЬКОГО І ЗАРУБІЖНОГО ДОСВІДУ

Гончаренко О.Е., Кондратюк	ФІСКАЛЬНА ДЕЦЕНТРАЛІЗАЦІЯ В УКРАЇНІ: ОСОБЛИВОСТІ ВПРОВАДЖЕННЯ ТА ПОТОЧНІ РЕЗУЛЬТАТИ	112
Іванова І.В., Лугова О.І.	ВІДНОВЛЕННЯ БУХГАЛТЕРСЬКОГО ОБЛІКУ: СУТНІСТЬ ТА НЕОБХІДНІСТЬ	116
Крижановська Н.М., Лугова О.І.	ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ СУБ'ЄКТІВ ГОСПОДАРЮВАННЯ ЗА ПОРУШЕННЯ ПОДАТКОВОГО ЗАКОНОДАВСТВА	119
Мельник О.І.	СУЧАСНІ ПІДХОДИ ДО ОПТИМІЗАЦІЇ ПОДАТКІВ	122
Малецька О. І., Салука І.Я.	АДМІНІСТРУВАННЯ ПОДАТКІВ В УКРАЇНІ: РЕАЛІЇ ТА ПЕРСПЕКТИВИ	125
Покровська О.В.	РОЛЬ ПОДАТКІВ В ЕКОНОМІЧНОМУ РОЗВИТКУ КРАЇНИ	128
Прокопишин О.С., Гнатишин Л.Б.	ОФШОРНИЙ БІЗНЕС В УКРАЇНІ	131

СЕКЦІЯ 4 «ВІТЧИЗНЯНІ ТА СВІТОВІ ТЕНДЕНЦІЇ ОБЛІКУ, КОНТРОЛЮ І АУДИТУ У ДЕРЖАВНОМУ СЕКТОРІ»

Дабіжа К.О.	ОБЛІК ОСНОВНИХ ЗАСОБІВ: ПЕРЕОСМИСЛЕННЯ ПРИНЦИПІВ ТА ЗАВДАНЬ	135
Височан О.С., Грицеляк У.І.	ПЕРВИННИЙ ОБЛІК ОСНОВНИХ ЗАСОБІВ У СУБ'ЄКТІВ ДЕРЖАВНОГО СЕКТОРУ	138
Височан О. О., Грицеляк О. І.	ОСОБЛИВОСТІ АНАЛІТИЧНОГО ТА СИНТЕТИЧНОГО ОБЛІКУ ОСНОВНИХ ЗАСОБІВ СУБ'ЄКТІВ ДЕРЖАВНОГО СЕКТОРУ У 2017 Р.	141
Галкін В.В.	ФУНКЦІЇ ОРГАНУ ДЕРЖАВНОГО ФІНАНСОВОГО КОНТРОЛЮ	145
Горбач С.О.	ОСОБЛИВОСТІ НАРАХУВАННЯ І СПЛАТИ ВІЙСЬКОВОГО ЗБОРУ СУБ'ЄКТАМИ ДЕРЖАВНОГО СЕКТОРУ	147
Кузьома В.В.	ОСОБЛИВОСТІ ОПОДАТКУВАННЯ ПДВ СУБ'ЄКТІВ ДЕРЖАВНОГО СЕКТОРУ	149
Сирцева С.В.	ОБЛІКОВА ПОЛІТИКА ТА ПОРЯДОК ОРГАНІЗАЦІЇ ОБЛІКУ БЮДЖЕТНОЇ УСТАНОВИ	151

СЕКЦІЯ 6 «ФІНАНСОВИЙ СЕКТОР ДЕРЖАВИ В УМОВАХ ІНСТИТУЦІОНАЛЬНИХ ПЕРЕТВОРЕНЬ»

Гаджиев Ага-Керим	Гусейн оглы	ВОПРОСЫ СОВЕРШЕНСТВОВАНИЯ СОЦИАЛЬНО-ЭКОНОМИЧЕСКОЙ МОДЕЛИ АЗЕРБАЙДЖАНА	156
--------------------------	--------------------	--	-----